

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

31 грудня 2021 року

Київ

№ 163

Про затвердження Змін до Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп

Відповідно до статей 7, 15, 55, 56, 58 Закону України “Про Національний банк України”, статей 9, 66, 67, 69 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення регулювання діяльності банківських груп Правління Національного банку України **постановляє:**

1. Затвердити Зміни до Положення про порядок регулювання діяльності банківських груп, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 20 червня 2012 року № 254, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 12 липня 2012 року за № 1178/21490 (зі змінами), що додаються.

2. Відповідальним особам банківських груп:

1) здійснити тестовий розрахунок мінімального розміру операційного ризику кредитно-інвестиційної підгрупи банківської групи відповідно до Положення про порядок визначення банками України мінімального розміру операційного ризику, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2019 року № 156 (зі змінами) (далі – Положення № 156), станом на 01 січня 2022 року і у строк до 30 вересня 2022 року подати його до Національного банку України;

2) починаючи з 2023 року здійснювати розрахунок мінімального розміру операційного ризику кредитно-інвестиційної підгрупи банківської групи згідно з вимогами Положення № 156;

3) включати до розрахунку необхідного розміру регулятивного капіталу кредитно-інвестиційної підгрупи банківської групи мінімальний розмір операційного ризику із застосуванням таких коефіцієнтів:

- до 28 грудня 2023 року – 0;
- із 29 грудня 2023 року – 0,5;
- із 31 грудня 2024 року – 1.

3. Департаменту методології регулювання діяльності банків (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

4. Постанова набирає чинності з 01 лютого 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 22

Зміни до Положення про порядок регулювання
діяльності банківських груп

1. У розділі I:

1) пункт 2 доповнити словами “(зі змінами)”;

2) у пункті 3:

в абзаці першому:

слово “консолідованого” замінити словами “на консолідованій основі”;

слова “(далі – регулятивний капітал)” виключити;

підпункт “б” викласти в такій редакції:

“б) нормативи кредитного ризику:

максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7к);

великих кредитних ризиків (Н8к);

максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов’язаними особами (Н9к);”;

3) в абзаці другому пункту 6 слова та цифри “алгоритму розрахунку економічних нормативів, розробленого відповідно до Інструкції № 368 та затвердженого окремою постановою” замінити словами та цифрами “методики розрахунку економічних нормативів, розробленої відповідно до Інструкції № 368 та схваленої рішенням”;

4) у пункті 7:

абзац перший після літер та цифри “Н8к,” доповнити літерами та цифрою “Н9к,”;

абзац другий виключити;

5) пункт 10 замінити чотирма новими пунктами 10–13 такого змісту:

“10. Відповідальна особа банківської групи має право не враховувати звітність учасників банківської групи (крім банків) під час складання консолідованої звітності банківської групи/субконсолідованої звітності підгрупи банківської групи, розрахунку нормативів банківської групи/підгрупи банківської групи за дотримання однієї з двох умов:

1) сукупні активи таких учасників банківської групи є меншими за найменшу з величин:

3% активів банківської групи;

300 млн грн;

2) відповідальна особа банківської групи та інші банки – учасники банківської групи відповідають одночасно таким умовам:

не здійснюють контролю над такими учасниками банківської групи;

не здійснюють активних операцій з такими учасниками;

не здійснюють операцій, в яких банк та інші банки – учасники банківської групи є вигодонабувачами;

визначили у своїй стратегії/політиці з управління ризиками принципи та підходи щодо уникнення активних операцій та операцій, в яких банк та інші банки – учасники банківської групи є вигодонабувачами, та здійснюють належний контроль за їх дотриманням.

11. Відповідальна особа банківської групи має право не складати консолідованої звітності банківської групи/субконсолідованої звітності підгрупи банківської групи, не здійснювати розрахунку нормативів банківської групи/підгрупи банківської групи, якщо до складу банківської групи, крім банку, входять лише учасники банківської групи, які відповідають одній з умов, визначених у пункті 10 розділу I цього Положення.

12. Відповідальна особа банківської групи зобов'язана забезпечити дотримання банківською групою, підгрупами банківської групи вимог цього Положення.

13. Національний банк України (далі – Національний банк) адекватно вчиненому порушенню застосовує заходи впливу згідно зі статтею 73 Закону про банки та нормативно-правовими актами Національного банку з питань застосування заходів впливу, якщо за результатами банківського нагляду встановлено факти невиконання банківською групою, підгрупою банківської групи, відповідальною особою банківської групи, іншими учасниками банківської групи вимог цього Положення.”

У зв'язку з цим пункт 11 уважати пунктом 14.

2. У розділі II:

1) у главі 1:

в абзаці четвертому пункту 1.2 слова “учасників банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “банку – учасника банківської групи”;

абзаци четвертий, п'ятий пункту 1.4 замінити десятьма новими абзацами четвертим – тринадцятим такого змісту:

“Під час розрахунку регулятивного капіталу кредитно-інвестиційної підгрупи з капіталу учасника цієї підгрупи виключається:

1) сума вкладень у статутний капітал інших учасників цієї підгрупи та інші фінансові інструменти, що включаються до регулятивного капіталу учасника банківської групи, та які не були вираховані під час розрахунку регулятивного капіталу цих учасників;

2) величина непокритого кредитного ризику учасника кредитно-інвестиційної підгрупи, операції якого включаються до розрахунку нормативів кредитного ризику банку з урахуванням пункту 21 глави 1 розділу VI Інструкції № 368, яка визначається таким чином:

визначається розмір кредитного ризику за активними операціями учасника кредитно-інвестиційної підгрупи згідно з порядком, визначеним Положенням про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами) (далі – Положення № 351);

якщо сукупний розмір кредитного ризику за активними операціями є меншим або дорівнює сумі сукупного розміру резервів за такими операціями, сформованих відповідно до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності (далі – розмір резервів за МСФЗ), та розміру уцінки фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю, то величина непокритого кредитного ризику дорівнює нулю;

якщо сукупний розмір кредитного ризику за активними операціями перевищує суму розміру резервів за МСФЗ та розміру уцінки фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю, то величина непокритого кредитного ризику дорівнює сумі такого перевищення.

Розмір кредитного ризику за активними операціями учасника кредитно-інвестиційної підгрупи, операції якого включаються до розрахунку нормативів кредитного ризику банку з урахуванням пункту 21 глави 1 розділу VI Інструкції № 368, визначається:

станом на перше число місяця, наступного за звітним кварталом;

згідно з внутрішнім положенням учасника кредитно-інвестиційної підгрупи щодо оцінки кредитного ризику за активними операціями, розробленим згідно з вимогами Положення № 351 та погодженим відповідальною особою банківської групи.

Відповідальна особа банківської групи забезпечує належний контроль за дотриманням учасником кредитно-інвестиційної підгрупи, операції якого включаються до розрахунку нормативів кредитного ризику банку з урахуванням

пункту 21 глави 1 розділу VI Інструкції №368, погодженого нею внутрішнього положення щодо оцінки кредитного ризику за активними операціями.”;

пункт 1.5 викласти в такій редакції:

“1.5. Регулятивний капітал страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає, визначається за такою формулою:

$$PK(сп/у) = ПА - З + ВAB,$$

де $PK(сп/у)$ – регулятивний капітал страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає;

$ПА$ – сума прийнятних активів учасників страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає, визначених відповідно до нормативно-правового акта, що встановлює обов’язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика;

$З$ – загальна сума зобов’язань учасників страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає, що розраховується за даними звіту про фінансовий стан страховика, складеного за міжнародними стандартами фінансової звітності, як сумарна величина страхових резервів та загальної суми зобов’язань (поточних та непоточних зобов’язань і забезпечень);

$ВAB$ – розмір відстрочених аквізиційних витрат, застосований учасниками страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає, для визначення нормативного обсягу активів, який визначається з метою дотримання нормативу платоспроможності та достатності капіталу відповідно до вимог та з урахуванням обмежень нормативно-правового акта, що встановлює обов’язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика.

Регулятивний капітал страхової підгрупи розраховується за даними субконсолідованої звітності страхової підгрупи.”;

2) у главі 2:

в абзаці четвертому пункту 2.2 слова “учасників банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “банку – учасника банківської групи”;

пункти 2.3, 2.4 викласти в такій редакції:

“2.3. Необхідний розмір регулятивного капіталу кредитно-інвестиційної підгрупи/банку – учасника банківської групи, якщо кредитно-інвестиційної підгрупи немає, розраховується за такою формулою:

$$НРК(кіп/у) = (A_p + C_{вп} + O_p \cdot 10 - НКР) \cdot 0,1,$$

де A_p – сукупна сума консолідованих активів та позабалансових інструментів кредитно-інвестиційної підгрупи/сума активів та позабалансових інструментів банку – учасника банківської групи, якщо кредитно-інвестиційної підгрупи

немає, зважених на відповідні коефіцієнти ризику залежно від групи ризику, до якої віднесено актив, відповідно до глави 1 розділу IV Інструкції № 368, з урахуванням даних аналітичного обліку згідно з методикою розрахунку економічних нормативів, розробленою відповідно до Інструкції № 368 та схваленою рішенням Правління Національного банку;

СВП – сукупна сума відкритої валютної позиції, яка визначається в порядку, установленому главою 1 розділу IV Інструкції № 368;

ОР – мінімальний розмір операційного ризику, який розраховується відповідно до нормативно-правового акта Національного банку щодо порядку визначення мінімального розміру операційного ризику;

НКР – сукупна величина непокритого кредитного ризику, яка вирахована з регулятивного капіталу банку – учасника банківської групи, учасника кредитно-інвестиційної підгрупи, операції якого включаються до розрахунку нормативів кредитного ризику банку з урахуванням пункту 21 глави 1 розділу VI Інструкції № 368.

2.4. Необхідний розмір регулятивного капіталу страхової підгрупи/страхової компанії – учасника банківської групи, якщо страхової підгрупи немає (НРКсп/у), розраховується як сума необхідних розмірів регулятивного капіталу страхових компаній – учасників цієї підгрупи/необхідний розмір регулятивного капіталу страхової компанії – учасника банківської групи.

Необхідний розмір регулятивного капіталу страхової компанії – учасника банківської групи визначається як більша з таких величин:

1) К – величина, що дорівнює:

30 млн грн – для страховика, який здійснює або планує здійснювати види страхування інші, ніж страхування життя;

45 млн грн – для страховика, який здійснює або планує здійснювати страхування життя;

2) НЗП – нормативний запас платоспроможності, який розраховується відповідно до законодавства України.”.

3. У розділі IV:

1) у главі 1:

пункт 1.2 доповнити словами “, а також операції з придбання цінних паперів, дебіторська заборгованість, інші активні операції, уключаючи нараховані за всіма цими операціями доходи”;

у пункті 1.3:

абзац четвертий виключити.

У зв'язку з цим абзаци п'ятий, шостий уважати відповідно абзацами четвертим, п'ятим;

в абзаці четвертому літери та цифри "Н10к" замінити літерами та цифрою "Н9к";

абзац п'ятий виключити;

2) у пункті 2.3 глави 2:

в абзаці першому слова "учасників банківської групи (крім страхових компаній)" замінити словами "балансу банку – учасника банківської групи";

в абзаці шостому слова "учасників банківської групи (крім страхових компаній)" замінити словами "сума всіх вимог банку – учасника банківської групи";

абзац сьомий після слів "страхової підгрупи/" доповнити словами "сума всіх вимог";

3) у пункті 3.5 глави 3:

в абзаці першому слова "учасників банківської групи (крім страхових компаній)" замінити словами "балансу банку – учасника банківської групи";

в абзаці шостому слова "учасників банківської групи (крім страхових компаній)" замінити словами "сума всіх вимог банку – учасника банківської групи";

абзац сьомий після слів "страхової підгрупи/" доповнити словами "сума всіх вимог";

в абзаці дев'ятому слова "учасників банківської групи (крім страхових компаній)" замінити словами "банку – учасника банківської групи";

4) главу 4 виключити;

У зв'язку з цим глави 5, 6 уважати відповідно главами 4, 5, а пункти 5.1–5.6, 6.1–6.5 уважати відповідно пунктами 4.1–4.6, 5.1–5.5;

5) у главі 4:

у заголовку літери та цифри "Н10к" замінити літерами та цифрою "Н9к";

у пункті 4.1 літери та цифри "Н10к" замінити літерами та цифрою "Н9к";

у пункті 4.2 літери, цифри та слово "Н10к", "статутного" замінити відповідно літерами, цифрою та словом "Н9к", "регулятивного";

у пункті 4.3:

абзац перший викласти в такій редакції:

"4.3. Норматив Н9к розраховується за даними субконсолідованого балансу кредитно-інвестиційної підгрупи/балансу банку – учасника банківської групи, якщо кредитно-інвестиційної підгрупи немає, та субконсолідованого балансу страхової підгрупи/балансу страхової компанії – учасника банківської групи,

якщо страхової підгрупи немає, та інформації, необхідної для такого розрахунку.”;

в абзаці другому літери та цифри “Н10к” замінити літерами та цифрою “Н9к”;

в абзаці третьому літери та цифри “Н10к”, “СТ” замінити відповідно літерами та цифрою “Н9к”, “РК”;

абзац шостий викласти в такій редакції:

“де Сзін(кіп/у) – сукупна сума всіх вимог учасників кредитно-інвестиційної підгрупи/сума всіх вимог банку – учасника банківської групи, якщо кредитно-інвестиційної підгрупи немає, до всіх пов’язаних осіб та суми всіх фінансових зобов’язань, наданих учасниками кредитно-інвестиційної підгрупи/банком – учасником банківської групи, якщо кредитно-інвестиційної підгрупи немає, щодо всіх пов’язаних осіб;”;

абзац сьомий після слів “страхової підгрупи/” доповнити словами “сума всіх вимог”;

у пункті 4.4:

у першому реченні літери, цифри та слова “Н10к”, “5.3 цієї глави” замінити відповідно літерами, цифрами та словами “Н9к”, “4.3 глави 4 розділу IV цього Положення”;

у другому реченні літери “СТ” замінити літерами “РК”;

у першому реченні пункту 4.5 літери та цифри “Н10к” замінити літерами та цифрою “Н9к”;

у пункті 4.6 літери та цифри “Н10к”, “30” замінити відповідно літерами та цифрами “Н9к”, “25”;

б) главу 5 виключити.

4. У розділі V:

1) у пункті 1.3 глави 1:

в абзаці першому:

слова “учасників банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “банку – учасника банківської групи”;

слово “іншої” виключити;

в абзаці шостому слова “учасниками банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “банком – учасником банківської групи”;

2) у пункті 2.3 глави 2:

в абзаці першому:

слова “учасників банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “балансу банку – учасника банківської групи”;

слово “іншої” виключити;

в абзаці шостому слова “учасниками банківської групи (крім страхових компаній)” замінити словами “банком – учасником банківської групи”.

5. У розділі VI:

1) пункт 1.2 глави 1 після слів “консолідованої”, “субконсолідованої” доповнити словом “фінансової”;

2) у главі 2:

абзац перший пункту 2.2 після слова “субконсолідованої” доповнити словом “та”;

у пункті 2.3:

абзац перший після слів “консолідовану”, “субконсолідовану” доповнити словом “фінансову”;

абзац другий після слів “консолідована”, “субконсолідована” доповнити словом “фінансова”;

в абзаці третьому слова “річна консолідована звітність банківської групи/субконсолідована звітність” замінити словами “проміжна, річна консолідована фінансова звітність банківської групи/субконсолідована фінансова звітність”;

пункт 2.5 після слова “консолідована” доповнити словом “фінансова”;

пункт 2.6 після слів “консолідовану”, “субконсолідовану” доповнити словом “фінансову”;

пункт 2.7 викласти в такій редакції:

“2.7. Відповідальна особа банківської групи зобов’язана не пізніше 1 червня року, наступного за звітним, оприлюднювати річну консолідовану фінансову звітність банківської групи разом з аудиторським звітом шляхом розміщення на власному вебсайті та в інший спосіб у випадках, визначених законодавством України.”;

пункт 2.8 після слів “консолідованою”, “аудиторською фірмою,” доповнити відповідно словами та цифрами “фінансовою”, “Звіт про управління банківської групи, який складається з урахуванням вимог, визначених Інструкцією № 373, а також”;

у пункті 2.9:

в абзаці першому:

абзац після слів “консолідовану”, “субконсолідовану” доповнити словом “фінансову”;

слова та цифри “I–III квартали звітного року” замінити словами “результатами першого кварталу, першого півріччя, дев’яти місяців”;

абзац четвертий після слів “консолідованої”, “субконсолідованої” доповнити словом “фінансової”;

абзац сьомий після слова “скороченої” доповнити словом “фінансової”;

у пункті 2.10:
пункт після слів “консолідовану”, “субконсолідовану” доповнити словом
“фінансову”;
слово “кварталом” замінити словом “періодом”.

6. У таблиці додатка до Положення:

1) таблицю після рядка 10 доповнити новим рядком 11 такого змісту:

“

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
11	1.1.5	Капітальний інструмент з умовами списання/конверсії				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

”.

У зв’язку з цим рядки 11–76 уважати відповідно рядками 12–77;

2) у колонці 2 рядків 12–18 цифри “1.1.5”, “1.1.5.1”, “1.1.5.2”, “1.1.5.3”, “1.1.5.4”, “1.1.5.5”, “1.1.5.6” замінити відповідно цифрами “1.1.6”, “1.1.6.1”, “1.1.6.2”, “1.1.6.3”, “1.1.6.4”, “1.1.6.5”, “1.1.6.6”;

3) рядок 19 замінити двома новими рядками 19, 20 такого змісту:

“

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	1.1.6.7	активи з права користування, базовими активами яких є нематеріальні активи, за мінусом суми амортизації				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
20	1.1.6.8	сума балансової вартості непрофільних активів				x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

”.

У зв’язку з цим рядки 20–77 уважати відповідно рядками 21–78;

4) у колонці 3 рядка 34 слова “виконавчої влади, Національним банком України та Державною іпотечною установою” замінити словами “виконавчої влади України, Державною іпотечною установою та органами місцевого самоврядування України”;

5) таблицю після рядка 43 доповнити новим рядком 44 такого змісту:

“

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
44	2.5	мінімальний розмір операційного ризику (ОР)	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x

”.

У зв’язку з цим рядки 44–78 уважати відповідно рядками 45–79;

6) у колонці 2 рядка 45 цифри “2.5” замінити цифрами “2.6”;

7) рядки 62–65 виключити.

У зв’язку з цим рядки 66–79 уважати відповідно рядками 62–75;

8) у колонці 3 рядка 62 літери та цифри “Н10к”, “25” замінити відповідно літерами та цифрами “Н9к”, “25”;

9) колонку 3 рядка 64 викласти в такій редакції:

“регулятивний капітал [РК(бг)/РК(кіп)/РК(сп)/РК(у)]”;

10) рядки 65–67 виключити.

У зв’язку з цим рядки 68–75 уважати відповідно рядками 65–72.